

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 4Odi/3/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120204611
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Berežná
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8120204611.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, sudkyňou JUDr. Zuzanou Berežnou, v sporovej veci žalobcu: R Collectors s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297, právne zastúpený: Mgr. Stanislav Hutňan, advokát, so sídlom Kominárska 2, 831 04 Bratislava, proti žalovanej: F. M., I.. XX.X.XXXX, Z. M. K. XXX/XX, XXX XX M., právne zastúpená: JUDr. Ing. Adrián Cupák, advokát, so sídlom Dr. Goldbergera 249/1, 089 01 Svidník, o zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer, takto

rozhodol:

I. Žaloba žalobcu sa z a m i e t a.

II. P r i z n á v a žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zrušil oddĺženie žalovanej pre nepoctivý zámer. V podanej žalobe tvrdil, že žalovaná v čase podania návrhu nebola platobne neschopná, keďže v čase pred vyhlásením konkurzu splácala pohľadávky žalobcu pravidelnými mesačnými splátkami v celkovej výške 545,90 eur, pričom výška poslednej vykonanej zrážky bola 36,19 eur, teda zo správania žalovanej pred podaním návrhu možno usudzovať, že mala snahu poškodiť svojho veriteľa. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobca označil zmluvu o úvere, obchodné podmienky, všeobecné obchodné podmienky, sadzobník poplatkov, zmluvu o postúpení pohľadávok, prihlášku do konkurzného konania, uznesenie o vyhlásení konkurzu, potvrdenie o zapísaní pohľadávky do zoznamu, dopyt do Sociálnej poisťovne, aktuálny stav úveru žalovanej, konkurzný spis 4OdK/222/2019.

2. Žalovaná s podanou žalobou nesúhlasila a žiadala ju zamietnuť. Tvrdila, že v čase podania návrhu na oddĺženie jej príjem nepostačoval na úhradu všetkých záväzkov. Poukázala na nezákonnosť dohody o zrážkach zo mzdy a neprijateľné zmluvné podmienky v zmluve o úvere, spochybnila výšku pohľadávky žalobcu prihlásenú v konkurze. Zdôraznila, že v súčasnosti je na Slovensku 16,3% rodín pod hranicou chudoby. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení predložila zoznam svojich veriteľov.

3. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 3.3.2021 a prejednal vec za účasti právnych zástupcov sporových strán.

4. V zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 24/2021 Z.z. zo dňa 22.1.2021 v čase mimoriadnej situácie alebo núdzového stavu možno vykonať pojednávanie, ak ide o vec, ktorá neznesie odklad. Strany boli na pojednávanie predvolané pred vydaním tejto vyhlášky. Súd prvej inštancie mal vzhľadom na obsah vyhlášky, v kontexte usmernenia štátneho tajomníka Ministerstva spravodlivosti SR zo dňa 27.1.2021 za to, že v predmetnom spore ide o vec, ktorá neznesie odklad vzhľadom na predmet sporu

a skutočnosť, že ide v poradí už o tretie nariadené pojednávanie, navyše v prípade zrušenia tohto pojednávania by sa mohol neúmerne predĺžiť stav právnej neistoty medzi stranami.

5. Na pojednávaní bolo vykonané dokazovanie oboznámením sa s obsahom predložených listinných dôkazov, z ktorých bol zistený tento skutkový stav:

6. Medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom bola dňa 15.12.2014 uzatvorená zmluva o úvere č. 1411571326, na základe ktorej veriteľ poskytol žalovanej sumu 3 000 eur, s dobou splácania 10 rokov, počet mesačných splátok 120, výška mesačnej splátky 52,30 eur, celková čiastka úveru 5 700,04 eur. Medzi stranami bola zároveň uzatvorená dohoda o zrážkach zo mzdy, na základe ktorej veriteľ vykonával žalovanej zrážky zo mzdy v sume 52,30 eur mesačne.

7. Dňa 19.12.2019 podala žalovaná na tunajší súd návrh na vyhlásenie konkurzu. V čase podania návrhu boli voči žalovanej vedené dve exekučné konania, mala dlhy voči 18 veriteľom, najmä voči bankám, nebankovým spoločnostiam, dodávateľom plynu a elektrickej energie. Žalovaná má ukončené stredoškolské vzdelanie v odbore kuchár - čašník, je vydatá, má vyživovaciu povinnosť voči svojim dvom maloletým deťom. V období rokov 2008 - 2009 bola evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie, neskôr pracovala ako domovníčka, žehliarka a v súčasnosti pracuje ako pomocná kuchárka v Nemocnici Svidník. Jej manžel pracuje ako robotník za minimálnu mzdu. Návrh na oddženie podala z dôvodu, že po zaplatení všetkých dlhov jej rodine neostáva dostatok finančných prostriedkov na základné životné potreby. Do dlhov sa dostala po prepustení z práce. Vždy sa snažila platiť svoje dlhy, no úročenie bolo veľmi vysoké a dlžné sumy sa neustále navyšovali. Žalovaná nevlastnila žiaden nehnuteľný majetok, jej jediným hnuteľným majetkom bolo osobné motorové vozidlo Volkswagen Golf, rok výroby 1998 v hodnote 400 eur. Uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 4OdK/222/2019 bol na žalovanú vyhlásený konkurz a bola zbavená všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze.

8. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd nasledovne právne posúdil:

9. Podľa § 166e odsek 1 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii, o oddžení rozhodne súd v uznesení o vyhlásení konkurzu alebo v uznesení o určení splátkového kalendára tak, že dlžníka zbavuje všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze alebo splátkovým kalendárom (§166a) v rozsahu, v akom nebudú uspokojené v konkurze alebo splátkovým kalendárom. V uznesení súd uvedie znenia zákonných ustanovení, ktoré upravujú, o ktoré dlhy ide.

10. Podľa § 166f odsek 1 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii, veriteľ, ktorý bol dotknutý oddžením, má právo domáhať sa zrušenia oddženia návrhom na zrušenie oddženia podaným voči dlžníkovi alebo jeho dedičom do šiestich rokov od vyhlásenia konkurzu alebo určenia splátkového kalendára na súde, ktorý rozhodol o oddžení, ak preukáže, že dlžník nemal pri oddžení poctivý zámer. Ak je takýchto návrhov viac, súd ich spojí na spoločné konanie. Vo veci samej rozhoduje súd rozsudkom.

11. Podľa § 166d odsek 1 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii, Nepostihnuteľnou hodnotou obydlia dlžníka je časť hodnoty jednej obývatelnej veci s príslušenstvom vrátane prípadného zastavaného a príslušeného pozemku, ktorú dlžník označil v zozname majetku ako svoje obydlie.

12. Podľa § 166d odsek 2 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii, Ak je obydlie dlžníka v podielovom spoluvlastníctve, nepostihnuteľnou hodnotou obydlia dlžníka je časť hodnoty spoluvlastníckeho podielu dlžníka k jeho obydlíu. V prípade bezpodielového spoluvlastníctva má každý z bezpodielových spoluvlastníkov právo na nepostihnuteľnú hodnotu obydlia.

13. Podľa § 166g odsek 3 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii, Súd prihliada prísnejšie na skutočnosti ovplyvňujúce poctivý zámer u dlžníka, ktorý v minulosti mal alebo stále má významnejší majetok, má skúsenosti s podnikaním, pôsobí alebo pôsobil ako vedúci zamestnanec alebo pôsobí alebo pôsobil v orgánoch právnickej osoby alebo má iné osobitné životné skúsenosti.

14. Podľa § 166g odsek 4 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii, Súd prihliada miernejšie na skutočnosti ovplyvňujúce poctivý zámer u dlžníka, ktorý dosiahol iba základné vzdelanie, je v dôchodkovom veku alebo blízko takéhoto veku, má vážne zdravotné problémy, na čas alebo trvalo stratil obydlie alebo ho v živote postihla iná udalosť, ktorá mu sťažila uplatnenie v spoločnosti.

15. Podľa § 48a vyhlášky č. 665/2005, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z.z., majetkom väčšej hodnoty sa rozumie majetok, ktorého súpisová hodnota presahuje 2 000 eur.

16. Súd v prvom rade skúmal splnenie procesných podmienok. Žalobca je aktívne legitimovaným na podanie návrhu na zrušenie oddĺženia na základe ustanovenia § 166f odsek 1 ZKR. Konkurz vyhlásený na majetok žalovanej je vedený Okresným súdom Prešov, v rámci ktorého si žalobca prihlásil pohľadávku voči žalovanej ako dlžníčke. Uznesenie sp. zn. 4Odk/222/2019 zo dňa 9.1.2020 bolo zverejnené v Obchodnom vestníku dňa 16.1.2020. Šesťročná lehota na podanie žaloby na zrušenie oddĺženia začala plynúť dňom 17.1.2020. Žalobca podal žalobu dňa 17.4.2020, teda v zákonnej lehote.

17. Ďalej súd skúmal, či v danom prípade boli naplnené znaky konania žalovanej s nepoctivým zámerom. Zákom č. 377/2016 Z.z. sa zaviedol pojem osobný bankrot ako riešenie úpadku fyzických osôb, čo predstavuje v Slovenskej republike významný ekonomicko-sociálny problém. Významným predpokladom na možnosť uchádzať sa v oddĺžení je platobná neschopnosť dlžníka. Tá sa predpokladá. Ide však o domnienku vyvrátiteľnú. Vyvrátená môže byť na začiatku konania samotným súdom alebo v rámci skúmania poctivého zámeru dlžníka na základe žaloby dotknutého veriteľa. Poctivý zámer sa vymedzuje jednak pozitívne a jednak negatívne. Obe vymedzenia sú v zásade postavené na demonštratívnych enumeráciách prípadov, kedy dlžník poctivý zámer má, resp. kedy ho nemá. Kontrolu poctivého zámeru môže iniciovať v zásade každý veriteľ, ktorý je oddĺžením dotknutý. Žaloba sa uplatňuje voči dlžníkovi, resp. voči jeho dedičom. Ustanovuje sa tiež lehota na uplatnenie žaloby. Pozitívne rozhodnutie o zrušení oddĺženia má účinky erga omnes. Ustanovenia o poctivom zámere nabádajú súd, aby poctivý zámer neposudzoval len mechanicky, ale bol vedený pomocnými kritériami úvah, jeho prísnejšieho a miernejšieho posudzovania od prípadu k prípadu, a to najmä s ohľadom na osobu dlžníka a jeho životné skúsenosti.

18. Účelom oddĺženia podľa štvrtej časti ZKR nie je garancia úplného uspokojenia pohľadávok veriteľov, ktoré hoci riadne prihlásené i zistené boli v konkurze uspokojené iba čiastočne. Účelom oddĺženia je zbaviť dlžníka, ktorý je fyzickou osobou jeho dlhov, aby ho dlhy neuspokojené v konkurze neprenasledovali po celý zvyšok jeho života, aby tieto dlhy negenerovali ďalší jeho úpadok a aby sa po stránke hospodárskeho zabezpečenia svojej ďalšej existencie mohol opätovne postaviť na vlastné nohy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 570/2016 zo dňa 10.1.2017).

19. Žalobca počas prebiehajúceho súdneho konania zdôrazňoval splnenie formálnych podmienok na zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer žalovanej. Vychádzal z prísne formálneho výkladu ustanovenia § 166g odsek 2 ZKR, ktorý je nielen v rozpore so záujmom zákonodarcu, ale takýto výklad by nebol ústavno-konformný. V tejto súvislosti poukazuje súd na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 72/2020, v ktorom ústavný súd vyslovil názor, že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov, zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálnemu zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (článok 152 odsek 4 ústavy). Vychádzajúc z uvedeného je zrejmé, že aj keby boli formálne splnené podmienky definujúce nepoctivý zámer, čo v danom prípade nie sú, v záujme spravodlivého a ústavne konformného výkladu súd musí vec posúdiť komplexne a prihliadnuť na zámer zákonodarcu. Súd vedený týmito úvahami dospel k záveru, že posudzovanie otázky naplnenia znakov nepoctivého zámeru nezávisia len od naplnenia dikcie zákona a mechanického posudzovania, ale zákonodarca kladie dôraz na komplexné posudzovanie každého prípadu osobitne, zohľadňujúc osobitosti individuálnych skutočností, čo vyplýva nielen z ustanovenia § 166g odsek 1, ale aj z demonštratívnej povahy ustanovenia § 166g odsek 2 a tzv. poľahčujúcich a pritažujúcich okolností v § 166g odsek 3 a 4 ZKR.

20. Medzi stranami vznikol spor o nepoctivom zámere žalovanej ako dlžníčky v predmetnom konkurznom konaní, svoju pochybnosť žalobca zakladá na tom, že žalovaná nebola v čase podania návrhu platobne neschopná, mala snahu poškodiť svojho veriteľa a pri preberaní záväzkov sa spoliehala na tom, že svoje záväzky bude riešiť konkurzom. t.j. nepoctivý zámer žalovanej zdôvodňoval zákonným ustanovením § 166f odsek 1 ZKR. Súd dáva do pozornosti, že v zmysle ustanovenia § 166 f odsek 1 ZKR spočíva bremeno dôkazu, že dlžník nemal poctivý zámer, na žalobcovi.

21. Uvádzaný dôvod nepoctivého zámeru podľa § 166g odsek 2 písm. f) ZKR, že v čase podania návrhu žalovaná nebola platobne neschopná, aj keď o tom, vedela alebo s prihliadnutím na okolnosti musela vedieť, žalobca podľa názoru súdu nepreukázal.

22. V priebehu konania bolo síce preukázané, že žalovaná má pravidelný príjem a že dlžnú sumu žalobcovi správala formou zrážok zo mzdy, súd sa však nestotožňuje s názorom žalobcu, že tieto skutočnosti bez ďalšieho preukazujú, že preto nebola platobne neschopná.

23. S poukazom na definíciu platobnej neschopnosti fyzickej osoby obsiahnutú v § 3 odsek 1 ZKR nie je vylúčené, že žalovaná nebola schopná plniť 180 dní po splatnosti iný svoj peňažný záväzok voči inému veriteľovi. Platobnú neschopnosť žalovanej naopak potvrdzuje skutočnosť, že voči žalovanej boli na Okresnom súde Svidník vedené dve exekúcie a mala dlhy po splatnosti voči 18 veriteľom.

24. Výklad pojmu „nie je schopný plniť“ možno chápať tak, že tento znak úpadku je daný vtedy, ak u dlžníka objektívne nastala situácia, ktorá bráni uspokojiť pohľadávky veriteľov v stanovenej (zmluvnej, resp. inak určenej) lehote splatnosti, aj keby chcel. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaná zjavne svoje dlhy schopná plniť nebola.

25. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že zákonný dôvod nepoctivého zámeru žalovanej podľa § 166g odsek 2 písm. f) ZKR žalobca nepreukázal. Zo žiadnych skutkových tvrdení žalobcu nemožno vyvodiť záver, že žalovaná mala snahu poškodiť veriteľa, teda žalobcu.

26. Poctivý zámer súd skúma v rovine správania sa dlžníka po podaní návrhu na konkurz a oddĺženie. Správanie posudzuje v rovine ekonomickej, osobných pomerov, podľa súčinnosti poskytnutej v oddĺžovacom konaní. Súd zvažuje celkové správanie sa dlžníka pred podaním návrhu na oddĺženie a po jeho podaní, pričom skúma naplnenie konkrétnej skutkovej podstaty § 166g odsek 2 ZKR.

27. Vychádzajúc z vyššie prezentovaných úvah dospel súd k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno splnenia podmienok pre zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer žalovanej. Súd nemal preukázané nepoctivé konanie žalovanej, ani úmysel poškodiť veriteľov. Vyhodnotením dôkazov dospel súd k záveru, že žalobca nepreukázal dostatočným spôsobom existenciu zákonných dôvodov na zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer. Žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadne skutočností uvedených v žalobe, v konaní nepreukázal, že by došlo k nepoctivému zámeru žalovanej.

28. Nakoľko žalobca v spore nepreukázal nepoctivý zámer žalovanej, súd jeho žalobu zamietol.

29. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 odsek 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, a keďže bola žaloba žalobcu zamietnutá, žalovaná mala v spore plný úspech, priznal jej súd nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, nezistiac dôvody pre aplikáciu § 257 CSP.

30. Podľa § 262 odsek 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Prešov (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť a nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou.

Prešov, dňa 3. marca 2021